nieuws

EU remt doelsturing natuurinclusieve landbouw

nieuws

Nieuw onderzoek van de Wageningen Universiteit (WUR) wijst erop hoe moeilijk het is om natuurinclusieve landbouw te stimuleren via ‘doelsturing’. Dat houdt in dat boeren zelf passende maatregelen kiezen om duurzaamheidsdoelen te halen en daarvoor ook beloond worden, in plaats van generiek opgelegde maatregelen: de zogenaamde middelsturing. De huidige EU-subsidieregeling staat grootschalige invoering van doelsturing voorlopig niet toe.

16 FEBRUARI 2024 – LAATST BIJGEWERKT OM 16 FEBRUARI 2024 17:14

Lees meer over:
klimaat
natuur
milieu
europa
Wageningen Universiteit

Natuurinclusief

Nederland ziet veel potentieel om via doelsturing verduurzaming van de landbouwsector te stimuleren. In opdracht van het Nederlandse ministerie onderzocht Wageningen Environmental Research (WENR), het wetenschappelijk kennisinstituut dat onderdeel uitmaakt van WUR, de mogelijkheden om door middel van doelsturing de natuurinclusieve landbouw in Nederland op te schalen. Op deze manier zou men veel milieu-, klimaat- en natuurdoelen kunnen behalen. Natuurinclusieve landbouw heeft een integrale aanpak waarbij de ondernemer enerzijds optimaal gebruik maakt van de natuurlijke omgeving en anderzijds ook zorgt voor de natuurlijke omgeving.
De verwachting is dat doelsturing via kritische prestatie indicatoren (KPI’s) natuurinclusieve landbouw kan stimuleren. Dat betekent dat doelen worden vertaald in verschillende KPI’s. Hierdoor kunnen duurzaamheidsprestaties gemeten worden. Overheden en andere partijen kunnen boeren vervolgens belonen voor de gerealiseerde prestaties. Voor de agrarisch ondernemer is dat belangrijk, want een omschakeling naar natuurinclusievere landbouw met ingrijpende aanpassingen in de bedrijfsvoering kan een substantiële impact hebben op het verdienvermogen van boeren. Nochtans blijkt dat het kostendekkend beloningssysteem via doelsturing tegen de grenzen aanloopt van de EU-staatssteunregels.

> **Op korte termijn zijn structurele en kostendekkende (overheids)beloningen voor natuurinclusieve landbouw via doelsturing niet te realiseren**
>
> Wageningen Environmental Research (WENR

nieuws

Boerennatuur Vlaanderen lanceert zeven aanbevelingen voor natuurinclusieve landbouw

12 DECEMBER 2023

Geen kostendekkende beloning vanuit EU

De EU staat vergoedingen door overheden enkel toe op basis van gemaakte kosten en inkomstenderving en dus niet op basis van behaalde doelen. “Beloning op basis van prestaties is alleen op beperkte schaal mogelijk via de zogenaamde de-minimisregeling. Hiermee is alleen een beperkte beloning mogelijk, die meestal niet opweegt tegen de inkomstenderving en extra kosten van natuurinclusieve landbouw. Bestaande pilots en experimenten met doelsturing werken hierdoor ook met deze beperkte beloningen per bedrijf”, klinkt het.

Om natuurinclusievere landbouw via doelsturing te realiseren is een nieuwe subsidieregeling noodzakelijk om natuurinclusieve prestaties kostendekkend te kunnen belonen, met vooraf vastgestelde concrete maatregelpakketten en bijbehorende vergoedingen. Om de keuzevrijheid van de boer te waarborgen dient een ruim scala aan mogelijke maatregel te worden opgenomen in dergelijke subsidieregeling. De totstandkoming van dergelijke subsidieregeling en het doorlopen van de EU-staatsteuntoets zou jaren kosten. Op korte termijn zijn structurele en kostendekkende (overheids)beloningen voor natuurinclusieve landbouw via doelsturing daarom niet te realiseren.

Afschaffen middelsturing niet overal mogelijk

De verwachting vanuit de landbouw is veelal dat invoering van doelsturing ook de afschaffing van middelsturing mogelijk maakt waardoor ondernemersvrijheid van boeren toeneemt. Nochtans is de afschaffing of bijstelling van die middelsturing op korte termijn niet realistisch.

Natuurinclusieve landbouw raakt aan veel verschillende beleidsterreinen, zoals het mestbeleid en het natuurbeleid, en een belangrijk deel is voorgeschreven vanuit Europese regelgeving. Procedures om bestaande EU-regelgeving aan te passen kosten jaren en zijn bovendien afhankelijk van de instemming van andere lidstaten. “Met name de middelsturing die voortkomt uit de Nitraatrichtlijn is niet eenvoudig af te schaffen. Het gevolg is dat een van de veronderstelde voordelen van de invoering van doelsturing, namelijk het afschaffen van middelsturing op korte termijn niet geheel is te realiseren. Het combineren van doelsturing en middelsturing zal eerder zorgen voor meer, dan voor minder bureaucratie en administratieve lasten voor boeren en uitvoerende instanties”, klinkt het.

Kennisdelen en leren

Ondertussen wordt in Nederland al op beperkte schaal gewerkt aan doelsturing en beperkte vormen van beloning, binnen de ruimte van de eerder genoemde de-minimisregeling. “Daarbij kunnen deelnemers leren van hun individuele KPI-scores en hun prestaties onderling uitwisselen. Hierdoor kunnen ze hun bedrijfsvoering natuurinclusiever maken, mits dit niet leidt tot een groot verlies aan inkomen. In dit kader wordt gewerkt aan een uniforme en integrale set KPI’s voor duurzame landbouw en worden hierover gegevens verzameld op bedrijfsniveau. De belangstelling en draagvlak bij boeren voor dergelijke initiatieven met KPI’s is groot”, klinkt het.

Uitgelicht

Boerenprotesten: vijf vragen aan Bioforum

nieuws

Naar aanleiding van de boerenprotesten zal VILT de komende dagen telkens dezelfde vijf vragen aan een andere ketenpartner of stakeholder voorleggen. Ontdek zo waar de raakvlak...

15 FEBRUARI 2024

Lees meer

Bron: WUR

VILT vzw
Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact
M • info@vilt.be

Volg ons op:
screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen

Crafted by Brigada